

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes Juridico-Theologicæ De Jure, & Justitia

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum ; [Graz], 1714

§. III. De conjugum reliquorum bonorum dominio

urn:nbn:de:hbz:466:1-40013

§. III.

De Conjugum bonorum Reliquorum Dominio.

85. **D**ico primò uxor Paraphernalium est plena Domina, proinde habet proprietatem, utilitatem, & administrationem *L. hac lege c. de pælis Conventis*. Hæc tamen lex innuit, æquum esse, ut committatario administrationem, quæ est revocabilis ad libitum uxoris, quo casu nequit uxor citra Mariti consensum licitè disponere, quia postquam illi est tradita administratio adminiculo juris est bonorum administrator, secùs fructuum Dominus, eos tamen in suam, & uxoris utilitatem vel causas ad quas uxor voluerit, potest expendere. Eo casu uxori competit tacita hypotheca in bona Mariti, si de expressa sibi non providit, sine tamen jure prælationis *Myns. Cent. 5. observat. 4.*

Dico secundò Dominium naturale contradotis est penes Maritum. Civile autem (vixius rei vindicatio competit) est penes uxorem. Ratio primò, quia finis contradotis est asscuratio dotis: hic finis non petit transitum naturalis Dominij in uxorem, ergo remanet cum usufructu in Marito. Secundùm desumitur ex *Novella 61.* Ub. subditur Ratio à Novella supponens uxori convenire rei vindicationem, proinde civile Dominium. Hujus civilis Dominij in uxore est etiam iste effectus quod contrados consistens in re immobili non possit à Marito alienari, nec hypothecari *cit. Novel. § unde hoc.*

86. Dico tertio sponsalitiæ largitatis Dominium secuto matrimonio est penes uxorem, consequenter soluto matrimonio non est restituenda. Probatum omnibus liberalis donatio acceptata transit in jus naturale acceptantis post impletam conditionem, nisi eam jus irritet, sed sponsalitiæ largitas est donatio liberalis facta sponsæ, eamque jus non irritat, ergo post impletam conditionem nempe secutum matrimonium transit in naturale jus sponsæ *Haunold. tract. 4. n. 349.* Si matrimonium non sit secutum, ejusmodi donum reddendum est donanti. (nisi per ipsum, aut ejus parentes steterit non consecutio matrimonij, tunc enim nihil est restituendum, sed insuper si quid accepit dono ab altero debet reddere) *L. 15. 16. Cod. de donat ante nuptias*; nisi intervenerit osculum; titulo enim hujus sponsa lucratur partem dimidiam donationis, reliquam sponso restituet, aut hoc mortuo ejus hæredibus, è contra si sponsa quidpiam donavit sponso, etiam interveniente osculo totum debet reddi sponsæ.

Arrha completo matrimonio est restituenda eam danti, quia habet rationem pignoris, seu signi de secuturo matrimonio per *n. 79.* ergo hoc secuto est pignus reddendum.

De Arrhis sequentia notat *Haunoldus tract. 4. Controver. 3.* Primò eas posse

se esse mutuas, & in quavis quantitate rei mobilis, & immobilis. Secundò eas non amitti matrimonio non secuto ex causa justa *L. 2. & 5. de sponsal.* quia dantur ad salvandum promissum, quamdiu est obligatio servandi. Tertio resiliens sine causa justa eas amittit, & insuper tantundem inæquivalenti per *cit. L. 2.*

Quartò potest illis adjici pactum, ut eas accipiens & injustè resiliens teneatur triplum, aut quadruplum (ita tamen ut in triplo aut quadruplo includatur Arrha accepta) secus ultra. Minorem excipit *cit. L. 5.* contenta si reddat simplum seu id, quod accepit.

87. Dico quartò uxor consummato matrimonio acquirit plenum Dominium doni matutinalis seu Morgengebæ (quam Hispani, ut monui Arrhas vocant) & sub hac voce DD. Hispani de præfato dono scribunt ut Sanch. *Lib. 6. de Matrim. Disput. 27. n. 2.* Molin. *Disput. 431. n. 8. & 9.* ita ut si præmoriatur viro, possit de ea libere disponere, ac relinquere hæredibus ab intestato. Laym. *Lib. 3. tract. 4. c. 13. n. 11.* citatus Sanch. & Molin. contra aliquos. Probat: donationes remuneratoriæ fiunt statim donatarij post traditionem etiam factæ inter Conjuges, ut communior ac probabilior fert sententia Theologorum & Juristarum apud & cum Haunold. *tract. 9. n. 201.* Contra Lugo & aliquos Legistas volentes ante mortem non esse firmas: Contra quos est, quòd etiam per Lugo non sint propriè donationes, sed compensationes, proinde leges infirmantes inter Conjuges donationes non possunt intelligi de remuneratorijs, sed simplicibus, atqui donum matutinale est donatio remuneratoria pudi-

citæ per *n. 70.* ergo. Si Morgengeba non est constituta expressè, & Virgo nupsit, judex eam determinat ita tamen, ut allatæ dotis tertiam partem non excedat, ita August. Michel *Theologia Canonico-moralis parte 1. tract. 3. §. 1. punct. 2. num. 9.*

Sed quid si sponsa credita Virgo non sit talis? facitne sui juris donum matutinale? plures negant apud *cit. Sanchèz n. 3.* ob errorem substantialem, seu in causa finali, ipse è contra *n. 4.* affirmat credens adæquatam finalem causam non esse Virginitatem: si hæc alicubi foret tota causa, negativa sententia est omnino vera.

88. Dico quintò bonorum communium Dominium naturale est penes ambos Conjuges (administratio autem penes solum Maritum, nisi plus consuetudo alicubi juxta conditionem, & statum permittat) quare medietas spectat ad Maritum, & altera ad uxorem, ut patet ex terminis.

Porro ea quæ Maritus tempore matrimonij lucratur, suâ arte, labore, bonis, per mutuum, elocationem, venditionem, &c. modo aliunde sufficienter provideat familiæ, non sunt communia, sed propria Mariti, uxoris verò quæ ipsa pariter ultra operas rei domesticæ debitas lucratur suâ industriâ, censu, &c. censentur enim parapherna: Ratio est, quod jus commune tum civile tum Canonicum nihil in oppositum disponat: Cæterum cum variæ sint hac in re consuetudines, hæ sunt observandæ, siquidem alicubi etiam lucra sunt communia, ita Gobat. *Theologiæ Juridico: Moral. c. 24. sect. 1.* contra pleros Juristas.